

הידיעון של עמותת רפואה בטוחה

ראיון עם רחל לייקוביץ, יו"ר עמותת רפואה בטוחה

מראינת כרמית גלבע – מנהלת דוברות ופרסום של עמותת רפואה בטוחה

"זה לא מספיק לעשות כמיטב יכולתינו, צריך לעשות את מה שנדרש!"

הפעילות שלנו

- הסברה לציבור הרחב
- רפואה בטוחה בארגונים ובקהילה
- רפואה בטוחה בכנסת
- שותפי פעולה

התחקירים הנ"ל הביאו אותי להבנה - התרכיב המסוכן של העמידות לאנטיביוטיקה והצפיפות הקטלנית בביה"ח כתוצאה ממחסור חמור של תשתיות אשפוז וכן מחסור בכ"א, הוא הגורם המרכזי לריבוי זיהומים והתמותה בביה"ח.

לכן ב-2017 הקמתי את עמותת 'רפואה בטוחה' כדי להעלות את הנושא לראש סדר העדיפויות הלאומי.

כאן המקום להודות לכל צוותי הרפואה: לרופאים, לאחיות ולאחים וצוותים המלווים, על העושים עבודת קודש יומיומית בתנאים של שדה קרב, במאמץ אין סופי ונאבקים להציל את חיי יקירינו במיוחד מאז פרצה מגפת הקורונה לחיינו. תודה לכם מקרב לב!

סוף שנת 2021 היא הזדמנות נהדרת לסכם את פעילות העמותה בכלל ובפרט בתקופת הקורונה.

עמותת 'רפואה בטוחה' מקיימת פעילות הסברה נרחבת בקהילה ולארגונים. העמותה הפיקה סרטוני הדרכה אודות ההתגוננות מפני זיהומים בביה"ח (כן, אפשר להתגונן!) אשר מוקרנים בכל הרשתות החברתיות. בטלוויזיה וברדיו לציבור הרחב. בנוסף, בכירי העמותה השתתפו באופן שוטף בתוכניות אקטואליה במגוון ערוצי טלוויזיה ורדיו - הכל על מנת להעלות את המודעות הציבורית לנושא הזיהומים בביה"ח.

אנו ביצענו פרויקטים משותפים עם ביה"ח למניעת זיהומים בביה"ח (לדוגמה: פרויקט שת"פ עם ביה"ח העמק, בביה"ח כרמל, ביה"ח וולפסון וביה"ח שמיר (אסף הרופא)). העמותה פעלה גם מול נבחרי הציבור בכנסת על מנת להביא את הנושא לראש סדר העדיפויות הלאומי, כולל השתתפות פרויקטיבית בוועדות שונות

רחל לייקוביץ, יו"ר עמותת רפואה בטוחה

ספרי כיצד קרה שאת, בכירה בהייטק, החלטת לעזוב משרת ניהול נחשקת, ולהוביל פעילות למניעת זיהומים בבתי חולים?

לראשונה נחשפתי לנושא הזיהומים נרכשים בביה"ח לפני כ-5.5 שנים. לפתע פתאום גיליתי עולם מקביל לזה של הייטק / חיים טובים... עולם שבו כל יום מתרחש פיגוע המוני והכל בין כותלי ביה"ח גדולים וקטנים כאחד. גיליתי עולם מחריד שבו למרות מאמצים כבירים של צוותי רפואה ישנה פגיעה חמורה במטופלים והנושא לא מקבל הד ציבורי בהתאם.

גיליתי שלא מדובר רק על שלילת פרטיות המטופל ואי שמירת כבוד המטופל, מדובר על כ-315 מטופלים מדי יום (כ-100,000 מדי שנה) אשר נפגעים נדבקים בחיידקים אלימים מתוכם כ-16 (כ-6000 מדי שנה) מתים כל יום!

התחלתי לחקור את הנושא במימדיו השונים. התעמקתי בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, דוחות של מבקר המדינה, דוחות OECD, דוחות WHO, תקציבי מדינה מאז שנות 90. נפגשתי עם מומחים בכירים בנושא במשרד הבריאות, ברוב בתי חולים בארץ, באקדמיה, וארגונים חברתיים.

הידיעון של עמותת רפואה בטוחה

ראיון עם רחל לייקוביץ, יו"ר עמותת רפואה בטוחה

מראינת כרמית גלבע – מנהלת דוברות ופרסום של עמותת רפואה בטוחה

**זה נוגע בכולנו
ונוגע לכולנו!**

איך את רואה את האתגר הלאומי - שימוש מושכל באנטיביוטיקה?

כאמור, העולם דוהר בקצב מהיר לקראת עידן פוסט-אנטיביוטי. עידן שבו האנטיביוטיקה כבר לא תוכל להגן עלינו אפילו לא מזיהומים פשוטים (דלקת עיניים, חתך מסכין ועוד). נכון להיום לא קיים חיסון או תרופה מסוג אחר שתעזור.

המרכז האמריקני לבקרת מחלות ומניעתן CDC מתאר עמידות לאנטיביוטיקה כ"אחד האתגרים הגדולים ביותר בבריאות הציבור בימינו", מומחים חוששים שמגפת הקורונה עשויה להחמיר את הבעיה.

לצערנו, ישראל היא אחת המדינות המובילות בעולם בנושא העמידות לאנטיביוטיקה. כזכור, התרכיב של העמידות לאנטיביוטיקה ומחסור בתשתיות אשפוז הוא הגורם המרכזי לריבוי זיהומים ותמותה בביה"ח.

כבר ב-2014 ארגון הבריאות העולמי התריע והמליץ לישראל לפעול בדחיפות ולהקצות משאבים על מנת להקים וליישם תוכנית כוללת לשימוש מושכל באנטיביוטיקה. אומנם, נעשו מאמצים להתמודד עם האתגר אך עדיין אין תכנית כוללת - דבר שמסכן את בריאות הציבור.

אז אין מה לעשות? יש מה לעשות! צריך לפעול ביתר שאת במקביל בשלושת הממדים הבאים:

- מחקר - לפתח מוצרים שיחליפו את האנטיביוטיקה או פיתוח אנטיביוטיקה מסוג אחר אשר יעמדו שנים רבות מול האיום של החיידקים האלימים העמידים לאנטיביוטיקה הנוכחית.
- חינוך מקיף לשימוש מושכל באנטיביוטיקה - על מנת לעכב את העידן הפוסט-אנטיביוטי.
- מניעת זיהומים בקהילה ובביה"ח - על מנת לעכב את העידן הפוסט-אנטיביוטי.

בכנסת. בנוסף, העמותה פתחה והציגה לנבחרי הציבור תוכנית אסטרטגית להרחבת תשתיות אשפוז בביה"ח.

כאשר כל העולם וגם בישראל החלו להילחם ב-2020 נגד איום הקורונה, חברי העמותה נכנסו "מתחת לאלונקה" לסייע במאבק, במיוחד בהגנה על דיירי מוסדות הגיל השלישי.

עמותת רפואה בטוחה פנתה לחברות טכנולוגיות שונות העוסקות בנושא חטוי והיגינה סביבתית, בקריאה לתרום פעילות ו/או מוצרים לבתי האבות, במטרה לסייע במניעת זיהומים בבתי אבות ולתרום לצמצום התחלואה והאשפוז המיותר של האוכלוסייה המבוגרת בביה"ח ובמרכזים רפואיים ולמנוע את הידבקות בחיידקים אלימים העמידים לאנטיביוטיקה.

העמותה ביצעה פרויקטים רבים בבתי אבות כולל בדרום הארץ ובמרכז. בין היתר ברשת דיור מוגן "בית בכפר" וכן בבית אבות "בית בלב" מקבוצת מכבי. הפרויקטים כוללו יישום טכנולוגיה מתקדמת לחיטוי חללים ומשטחים (חיסול וירוס קורונה וחיידקים עמידים לאנטיביוטיקה), וכן שימוש בטכנולוגית מדים מבד אנטימיקרוביאליים אשר שומרת על בד סטרילי במשך חיי המוצר ובכך מסייעת במאמץ למניעת זיהומים.

לצערנו, לחיות בצל הקורונה זה לחיות גם עם מגפת זיהומים בביה"ח. על כן, מאז פריצת המגיפה העמותה קיימה מבצעי הסברה רבים במדיה עם פניה ממוקדת ורחבת היקף לקהלים שונים במטרה להסביר את חשיבות השימוש מושכל באנטיביוטיקה גם בתקופת מגפת קורונה.

הידיעון של עמותת רפואה בטוחה

ראיון עם רחל לייקוביץ, יו"ר עמותת רפואה בטוחה

מראינת כרמית גלבע – מנהלת דוברות ופרסום של עמותת רפואה בטוחה

הסיעודי שמתבצע ע"י "כוח עזר" בביה"ח עובר לאחריות המשפחה.

כך, שבמילים אחרות, המטופל/משפחתו חייבים לבצע פעילות זו בעצמם או לשכור עזרה חיצונית 24/7 דבר שכרוך בהוצאות כספיות משמעותיות. זאת למרות התשלומים הסדירים למערכת הבריאות וזו בפירוש פגיעה בזכויות החולה.

בנוסף, בשירות הקיים, האחריות לשימוש באמצעי הניטור מועברת לחולה ומשפחתו - הדבר שפוגע בבטיחות החולה, במיוחד כשמדובר על מטופלים עם "מחלות חריפות" לדוגמה: מטופל עם החמרה באי ספיקת לב כרונית, החמרה במחלת ריאות ועוד מחלות קשות אחרות.

איך יטופל המאושפז בביתו במקרה של החמרה פתאומית כגון אירוע לבבי או אירוע מסכן חיים אחר? בדרך כלל, באותו רגע, בביה"ח הצוות הרפואי ינקוט בפעולות חירום על מנת להצילו באופן מידי. אך מה יקרה לחולה באירוע דומה באשפוז בבית? האם בטיחותו של החולה מצויה בסכנה?

עמותת 'רפואה בטוחה' תומכת במודל "אשפוז בית" בתנאי שהשירות יינתן במימון מלא כולל טיפול סיעודי מלא (צוות רפואי וסיעודי + כוח עזר) בדומה לזה הנהוג בביה"ח. ובנוסף, סוגיית בטיחות החולה תבוא על פתרונה.

לדוגמה: עם 2.6 מיטות לאלף נפשות בלבד (2011), לעומת נתון OECD של 3.6 / 1,000, צורך צפוי בלמעלה מ-90,000 מיטות אשפוז חדשות עד שנת 2023, השיקה ממשלת טורקיה את תוכנית ה-PPP לבריאות שלה (התוכנית) בשנת 2010. מטרת התוכנית היא לשפר את אספקת השירותים ואת תוצאותיה באמצעות רשת בתי חולים ציבורית שתוכננה מחדש, המשרתת את כמעט 90% מהאוכלוסייה המכוסה בדרגות שונות על ידי ביטוח בריאות חברתי. כיום ישנם 18 פרויקטים של בתי חולים המיושמים על בסיס PPP בטורקיה, עם יותר מ-27,000 מיטות. !!! חלקם נמשכים וחלקם כבר פועלים. התוכנית דורשת גם תכנית לאומית לפיתוח כ"א רפואי מבוססת על פתיחת פקולטות לרפואה וביה"ס לאחיות, וכן פתרונות קריאטיביים בתחום של שדות קליניים להתמחות הרופאים.

עמותת 'רפואה בטוחה' הכינה והציגה תכנית אסטרטגית רב תחומית, רב ממדית בנושא ויש לקדם אותה ללא כל דיחוי. אפשר לשנות את המציאות במהירות כפי שעושים בארצות אחרות כמו: קנדה, אוסטרליה, דרום אפריקה, אמירתיים וגם בטורקיה...

מהי עמדתך ועמדת העמותה בנושא אשפוז בית?

רבים מדברים על אשפוז בית / אשפוזי בית ומעקב רפואי מרחוק... כי הרי אין כמו בבית... וישנן כבר מספר חברות וכמה ביה"ח המספקים שירות מסוג זה. כידוע, טיפול בחולה בביה"ח כולל פעילות של צוות רופאים, אחיות וכוח עזר. ישנן חברות פרטיות וקופ"ח שמציעות למטופלים שירות אשפוז בבית אך השירות אינו כולל את הפעילות של "כוח עזר" - ולמעשה הטיפול

מה דעתך על הצפיפות הקטלנית בביה"ח וכן הרחבת תשתיות / פתרונות אשפוז בפועל?

להזכירך, בישראל חסרות כ-16,000 מיטות אשפוז (בערך 8 ביה"ח בסדר גודל של ביה"ח שיבא). פרט לביה"ח באשדוד (של כ-300 מיטות אשפוז) ביה"ח חדש אחרון נבנה בישראל לפני כ-40 שנה. מאז אוכלוסיית ישראל הוכפלה אך תשתיות האשפוז נשארו כמעט ללא שינוי. כידוע מחסור בתשתיות אשפוז הוא הגורם המרכזי לריבוי זיהומים ותמותה בביה"ח בישראל.

משמח לדעת כי הממשלה מתכננת לבנות שני בתי חולים חדשים. בפועל מדובר על המשך של "סימפונייה בלתי נגמרת" של אותם שני ביה"ח שהממשלה אישרה לבניה ב-2014. אחד מהם בבאר שבע - ביה"ח על שם פרס ביה"ח נוסף אושר מאוחר יותר באזור קרית אתא.

לצערנו, בישראל לוקח לבנות ביה"ח (אפילו קטן של 300 מיטות אשפוז) 12 שנה... ויש עוד אתגר גדול - לא ברור מאפה יצליחו להביא כ"א לביה"ח: רופאים, אחיות, מיקרוביולוגים ועוד. הרי רופאים אינם "צומחים על העצים" - לא ניתן לגדל אותם תוך שנה... נדרש כ-11-12 שנה בממוצע. ברור לכל שללא תוכנית חדשנית כוללת, רב-ממדית ורב-שנתית לא נתקדם רחוק....

כבר ב-2019 הציגה עמותת 'רפואה בטוחה' תוכנית אסטרטגית רב מימדית אשר מבוססת על ניסיון בינלאומי להרחבת תשתיות אשפוז. בלב התוכנית האסטרטגית יישום שיטת ה-PPP (People private partnership - שותפות פרטית ציבורית). שיטת PPP שמקצרת בצורה משמעותית את לוחות הזמנים.

הידיעון של עמותת רפואה בטוחה

ראיון עם רחל לייקוביץ, יו"ר עמותת רפואה בטוחה

מראיינת כרמית גלבע – מנהלת דוברות ופרסום של עמותת רפואה בטוחה

צרו איתנו קשר:

דואר אלקטרוני:
info@refuabetuha.org

אתר אינטרנט:
www.refuabetuha.org

פייסבוק:
<https://www.facebook.com/refuabetuha.org>

יוטיוב:
https://www.youtube.com/channel/UCuM0r_iLk96ljNJDSPCuyPw?view_as=public

לינקדאין:
<https://www.linkedin.com/company/safe-healthcare>

הציבור מצפה לא רק שיפרסמו דוחות אלא גם שיפרסמו אותם בפורמט אליו התרגלנו כאשר משרד הבריאות דיווח על הקורונה - ציפינו לשינוי!

עמדת העמותה בנושא ברורה מאוד - משרד הבריאות חייב לפרסם לציבור לאלתר את הנתונים החודשיים והשנתיים בפורמט קריא וברור לכל כפי שעשו בהצלחה לגבי המאומתים לקורונה.

לסיכום :

ברצוני להדגיש כי זיהומים בביה"ח זה לא גזירה משמים!

בידי הציבור להחליט, לדרוש ולבצע שינוי, כך שחוק ביטוח בריאות ממלכתי ימומש במלואו ויאפשר לכל אזרח ישראלי שירות רפואי באיכות סבירה, שירות זמין ונגיש לכל.

ברכות לשנה האזרחית החדשה ואיחולי בריאות לעם ישראל.

שקיפות וזמינות המידע על ריבוי זיהומים

לצערי, הצפיפות הקטלנית בביה"ח רק הולכת וגדלה והגיעה לרף המחריד של 1.75 מיטות ל-1000 נפש.

משרד הבריאות אינו מפרסם את הסטטיסטיקה בנוגע לתחלואה ותמותה מזיהומים. הדוחות שכן נגישים לציבור, מוצגים בצורה לא קריאה ומטשטשים את האתגרים הקשים שעומדים לפנינו.

שקיפות וזמינות המידע לגבי ריבוי הזיהומים והתמותה בביה"ח הוא נושא קריטי שנוגע לכל משפחה בישראל.

משנת 2013 וועדות השונות שנערכו בכנסת, ביקשו, ללא הצלחה, לקבל את הנתונים בנושא זיהומים בביה"ח (עקב ריבוי זיהומים ותמותה בביה"ח) שמצטברים במשרדי הממשלה, בקשו לשקף את הנכסים של הציבור.

רק מ-31.01.2018, בהתאם להנחיית המנכ"ל, נקבע שהדוחות יפורסמו כולל דוחות חיידקי התראה בבתי חולים כללים לידיעת הציבור ואפילו באופן המזהה את המוסדות.

הדוחות באמת החלו להתפרסם ב-1/2018, אך אלה הם דיווחים חלקיים ואינם קריאים וברורים לכל, והם משקפים רק דיווחים חודשיים ולא את התמונה הכוללת של התחלואה והתמותה מכלל הזיהומים הנרכשים.

הדוחות החלקיים הנ"ל התפרסמו גם בתקופה קשה של הקורונה אך מאז 5/2021, הבחירות האחרונות, הדוחות הפסיקו להתפרסם...

הידיעון של עמותת רפואה בטוחה

ראיון עם רחל לייקוביץ, יו"ר עמותת רפואה בטוחה

מראיינת כרמית גלבע – מנהלת דוברות ופרסום של עמותת רפואה בטוחה